

عنوان مقاله:

اصل نشانه گرایی (سیر از ظاهر به باطن) و هویت شهر اسلامی

محل انتشار:

دومین همایش ملی معماری و شهرسازی اسلامی (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 10

نویسندگان:

میعاد امدادی - دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی معماری، دانشکده معماری و هنر، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز

باقر پورجوادی اصل - عضو هیئت علمی گروه معماری دانشگاه هنر اسلامی تبریز

خلاصه مقاله:

جستارهای انجام یافته جهت شناسایی ویژگی های چهارده سده معماری پس از اسلام بازگوی قواعدی است که ریشه در متن دین اسلام و باورهای دینی دارند. در این تمدن اصل سیر از ظاهر به باطن در کنار چندین مورد دیگر، یافته‌ی اصول خلق آثار هنری بشمار می‌آید که ماهیت و وجود (هویت) هر یک، از دو عنصر بارز تشکیل یافته است: 1- معنا و مفهوم (ایده) 2- صورت و ماده (کالبد) اثر هنری. هنرمند مسلمان از آنجا که همه کثرات عالم خلقت را از یک منشأ و از یک حقیقت باطنی و دارای یک معنا و یک هدف می‌بیند و ظاهر را تجلی باطن می‌داند، تلاش دارد تا این کشف و شهود عظیم و این معرفت و شعور جامع و ناب خود را که همه چیز آن به یک حقیقت زیبا و غنی باز می‌گردد، در اثر خود به تجلی و ظهور آورد. شیوه‌ای که در هنر معماری تمدن اسلام برای تجلی و پدیدارسازی اصل سیر از ظاهر به باطن بکار گرفته شده نشانه گرایی یا نماد گرایی است. به عبارتی کالبد وابسته به زمان و مکان بصورت نشانه‌ای، نمادین و تمثیلی می‌تواند برای انسان اندیشمند معنا و مفهومی را از سیر و صیرورت، تداعی نمایند. بدین گفته نشانه‌ها با ترکیبی از کالبد و معنا، بخشی از هویت شهر محسوب می‌شوند. در پژوهش حاضر با روش توصیفی-تحلیلی و با هدفی بنیادی تلاش گردیده است تا ضمن بازشناسی نشانه‌ها یا علایمی مادی و کالبدی از معانی دینی که در مجموع آثاری با هویت اسلامی را پدید آورده‌اند و تعیین جایگاه نشانه گرایی در معماری اسلامی بعنوان زبانی ویژه در انتقال مفاهیم مکتب اسلام و چگونگی کاربرد آنها، نحوه بیان ویژگیهای معرف از زبان نشانه گرایی را نیز مورد بررسی قرار دهد. امروزه با توجه به بحران هویتی پیش آمده و ضعف موجود در باب وجه کالبدی و بیرونی هنر معماری و شهرسازی اسلامی، ارتباط میان نشانه گرایی و هویت در شهر اسلامی و احیای آن ضروری به نظر می‌رسد.

کلمات کلیدی:

نشانه، نشانه گرایی، هویت، شهر اسلامی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/289559>

